

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

רגולציה והגבלים עסקיים - 55740

תאריך עדכון אחרון 17-08-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מנהל עסקים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר שלמה פריזט

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: shlomi.parizat@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס מטפל בסוגיות נבחרות ברגולציה כלכלית עם דוגמאות רבות מישראל ומהעולם כמו גם בהקניית מושגי יסוד בדיני הגבלים עסקיים והתחרות ענפי המשק בישראל

מטרות הקורס:

בחלקו הראשון, מטרת הקורס היא להקנות לתלמידים מושגי יסוד ברגולציה כלכלית - ההצדקות הנורמטיביות לקיומה של רגולציה בשווקים, בהיבטים התיאורטיים והמעשיים של פיקוח על תעשיות שונות תוך מתן דוגמאות לתעשיות מפוקחות נבחרות (חשמל, מים, תעופה, בנקאות ואח') ואינטרסים מוגנים שונים (עבודה ושכר מינימום, איכות סביבה, בריאות הציבור ואח'). בחלקו השני יעסוק הקורס בדיני ההגבלים העסקיים בישראל ובעולם, תוך דיון במטרות החוק ובכלים הכלכליים (תיאורטיים ואמפיריים) המשמשים ביישומם. בין היתר, יוצגו פרקיו השונים של החוק (מיזוגים, הסדרים כובלים, מונופולין וקבוצות ריכוז) ויוצגו שיטות הניתוח המשמשות בכל אחד מהם. במהלך הקורס יידונו החלטות הממונה, בית הדין להגבלים עסקיים ובית המשפט העליון בתיקים שונים ויושם דגש על הניתוח הכלכלי העומד בבסיס ההחלטות.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לנתח סוגיות נבחרות ברגולציה כלכלית, לשלוט במושגי היסוד של דיני ההגבלים העסקיים

דרישות נוכחות (%) :
0%

שיטת ההוראה בקורס: הוראה פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
חלק I - רגולציה כלכלית

1. הבסיס הנורמטיבי לקיומה של רגולציה בשווקים

מבוא לרגולציה כלכלית וניתוח ההצדקות לקיומה - אינטרס הציבור למול אינטרס הפרט וחופש העיסוק.

2. תיאוריה כלכלית של רגולציה

דיון בשאלת הרגולציה כמוצר, עלויות הרגולציה, קבוצות אינטרסים ייחודיות והשפעתן על הרגולציה במשק

3. כלים רגולטוריים ושיטות פיקוח

- א. פיקוח על תוצאת השוק (מחירים, מגוון, איכות, כמויות, יציבות) דוגמאות ממגוון תעשיות ושווקים
- ב. הגנת הצרכן (מידע וסימון מחירים, חוזים אחידים, תשקיפים)
- ג. מנגנוני שוק בפיקוח – הסחר בפליטות פחמן
- ד. רגולציה עצמית
- ה. פיקוח על מבנה השוק – תחרות ככלי פיקוחי

4. אכיפה, ציות וסעדים

פיקוח מראש, פיקוח בדיעבד, סמכויות איסוף וחקירה בגופי רגולציה מרכזיים, אכיפה פרטית

חלק II – הגבלים עסקיים

1. הבסיס העיוני למדיניות הגבלים עסקיים בישראל ובעולם

דיון בשאלת הרווחה הכוללת לעומת רווחת הצרכן כקריטריון למדיניות. מושגי תחרות משוכללת, תחרות בין מעטים, כוח שוק, ומונופולין והשפעתם על הרווחה, חשיבותם של דיני ההגבלים העסקיים בראייה היסטורית, הממשק בין מדיניות ציבורית רחבה והגבלים עסקיים

2. מושגי יסוד בהגבלים עסקיים

3. מונופולין וקבוצות ריכוז

התנהגות חד צדדית של פירמה דומיננטית, ניצול מעמד ומונופוליאציה, קשירה והנחות על ידי פירמה דומיננטית, התנהגות מתואמת ושווקים ממועטי מתחרים

4. הסדרים כובלים

קרטלים ושיתופי פעולה בין מתחרים – קו הגבול בין האסור והאפשר, מיזמים משותפים והסכמי ספק לקוח, השקעות צולבות בין מתחרים

5. מיזוגים

ניתוח מיזוגים אופקיים, אנכיים וקונגלומרטיים, טכניקות אמפיריות בבחינת מיזוגים, מיזוגים בשווקים עם מוצרים מבודלים, הגדרת שוק גיאוגרפית

חומר חובה לקריאה:
אין

חומר לקריאה נוספת:

דו"ח ועדת טרכטנברג (פרק יוקר המחיה)

Special interest politics, Grossman and Helpman 2001

Stigler, George J "The Theory of Economic Regulation", The Bell Journal of Economics and Management Science, Vol. 2, No. 1 (Spring, 1971),pp. 3-21
Armstrong M. & Sappington E.M., "Recent Developments in the Theory of Regulation", October 2005
Edward L. Glaeser & Andrei Shleifer, "The Rise of the Regulatory State," 41(2) J. of Econ. Lit. (2003) 401-425

Carlton, Dennis W. & Perloff, Jeffrey M., Modern Industrial Organization, Third Edition, Addison-Wesley, 2000.
Varian, Hal R., Intermediate Microeconomics A Modern Approach, 1986.
Tirole, Jean, The Theory of Industrial Organization, The MIT Press, 1992

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: